

HISTORICKÁ MĚSTA ČESKÉ REPUBLIKY

K 31. 12. 2005

Města jako střediska řemesel a obchodu vznikala už v dávné minulosti. Teprve ve 13. století se však začal městský život výrazněji odlišovat od venkovského. Větší trhové vsi se snažily o povýšení na město, neboť s tímto krokem bylo spojeno mnoho výsad, práv a výhod, nehledě na možnost své sídlo opevnit hradbou. S povýšením na městečko nebo město souviselo většinou i udělení městského znaku. Nejstaršími doloženými městy na našem území jsou Cheb (1204), Bruntál (1213) a Uničov (1213).

V předkládaném seznamu historických měst jsou zahrnuty buď osady (části obce), které byly uznávány za města *de iure* na základě starých privilegií nebo *de facto* následkem dějinného vývoje, anebo obce, kterým byl přiznán charakter města právní normou (ustavení městského národního výboru v letech 1954 až 1989 nebo městského úřadu v letech 1990 až 2005).

Města jsou v tabulce řazena podle krajů a okresů vzestupně podle abecedy. Zaniklá města nebo města, která byla v roce 2005 součástí jiné obce, jsou tištěna kurzívou (v závorce je uveden název mateřské obce). Údaj ve sloupci „Rok povýšení na město“ je buď rokem povýšení na město (přiznání městských privilegií), nebo první písemnou zmínkou, ve které se o sídle píše jako o městě. U šesti měst se podařilo dohledat pouze století pravděpodobného povýšení.

Uvedené údaje byly čerpány převážně z těchto publikací:

- Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850–1970. Praha, 1978; data do tohoto pramene byla získána především z okresních archivů.
- Čarek, J. Městské znaky v českých zemích. Praha, 1985.
- Kuča, K. Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha, I. díl 1996, II. díl 1997, III. díl 1998, IV. díl 2000, V. díl 2002, VI. díl 2004.

Historická města

Osada nebo obec získala právní postavení města buď povýšením na město panovníkem či ji-

ným feudálem nebo po roce 1918 vládou republiky (ministerstvem vnitra), nebo byla jako města založena. V českých zemích mohly být obce či osady povýšeny i na tzv. městečka (městysy) s právy menšího rozsahu než města. V archivních a historických pramenech docházelo často k záměně měst (něm. Stadt) za městečka (něm. Markt) a naopak a někdy nelze bezpečně určit, zda jde o město, či městečko.

Základním kritériem pro výběr měst do předkládaného seznamu byl Statistický lexikon obcí v Republice československé (úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 266 Sb. Zák. a nař.), vydaný na základě výsledků sčítání lidu z 15. února 1921. Seznam byl doplněn z oficiálních oznámení o povýšení na město v následujícím období a o několik dalších měst, která s největší pravděpodobností byla městy před rokem 1921 a do tohoto roku poklesla na městečka (městysy). K posledním povýšením obcí na města před dočasným zrušením tohoto titulu došlo v roce 1948 (Frýdlant nad Ostravicí, Kopřivnice, Libčice nad Vltavou).

Do seznamu nebylo zařazeno následujících 25 obcí, u kterých se prameny častěji přiklánějí k zařazení mezi městečka než mezi města: Cerkovice (okres Beroun, 1516), Cínovec (okres Teplice, 1378), Čistá (okres Rakovník, 1526), Divišov (okres Benešov, 1545), Domašín (okres Benešov, 1352), Hůrky (okres Jindřichův Hradec, 1637), Kunžak (okres Jindřichův Hradec, 1385), Levín (okres Litoměřice, 1544), Lubenec (okres Louny, 1415), Luka (okres Karlovy Vary, 1608), Merklín (okres Plzeň-jih, 1362), Milín (okres Příbram, 1621), Místo (okres Chomutov, 1500), Načeradec (okres Benešov, 14. st.), Nasavrky (okres Chrudim, 1360), Nečtiny (okres Plzeň-sever, 1511), Nové Dvory (okres Kutná Hora, 1701), Nový Hrádek (okres Náchod, 1537), Pyšely (okres Benešov, 1703), Rabštejn nad Střelou (okres Plzeň-sever, 1337), Strmilov (okres Jindřichův Hradec, 14. st.), Valeč (okres Karlovy Vary, 1514), Všeruby (okres Domažlice, 1570), Zbraslavice (okres Kutná Hora, 14. st.), Žiželice (okres Kolín, 1852). V závorce je vždy za názvem okresu uveden rok povýšení na město.

Ze všech 700 v tabulce uvedených sídel již po 2. světové válce zpět titul města nezískalo 162 historických měst (61 z nich je dnes součástí jiné obce).

Největšími historickými městy, která v roce 2005 neměla městský úřad, byly Luže (okres Chrudim, 2612 obyvatel v roce 2001), Libušín (okres Kladno, 2463 obyvatel v roce 2001), Kryy (okres Louny, 2446 obyvatel v roce 2001), Neveklov (okres Benešov, 2359 obyvatel v roce 2001) a Jistebnice (okres Tábor, 2046 obyvatel v roce 2001). Ani jedno z nich však nesplňovalo podmínku 3000 obyvatel pro možnost povýšení.

Největšími obcemi, které do roku 2005 nikdy nebyly městy, byly Bystřice (okres Frýdek-Místek, 4991 obyvatel v roce 2001), Dolní Lutyně (okres Karviná, 4771 obyvatel v roce 2001), Ludgeřovice (okres Opava, 4595 obyvatel v roce 2001), Hlubočky (okres Olomouc, 4574 obyvatel v roce 2001) a Petrovice u Karviné (okres Karviná, 4517 obyvatel v roce 2001).

Obce s městským úřadem a magistrátem

Zákon č. 13/1954 Sb., o národních výborech, umožnil v sídlech krajských národních výborů zřídit městský národní výbor jako vyjádření významu obce. V roce 1954 vzniklo 13 MěNV včetně Prahy (v hlavním městě Praze byl Národní výbor hlavního města Prahy, který měl postavení krajského národního výboru). V roce 1955 vzniklo na základě usnesení vlády ČSR město Havířov a zároveň získalo městský národní výbor.

K rozšíření počtu obcí s městským národním výborem došlo poté až po vydání zákona č. 65/1960 Sb., o národních výborech, ve kterém se praví, že „městské národní výbory působí ve městech, která jsou sídly krajů a okresů, a v ostatních velkých obcích městského charakteru, které určí krajský národní výbor“. V roce 1960 získalo MěNV dalších 58 sídel okresních národních výborů ze zákona a 192 obcím ho přiznal příslušný krajský národní výbor. Do konce 60. let pak přibylo dalších 130 měst, nejvíce v letech 1964 (42) a 1965 (33).

V zákoně č. 28/1972 Sb., o národních výborech, je definice MěNV obdobná jako v roce 1960. „Městské národní výbory jsou ve městech, která

jsou sídly okresů, dále v jiných obcích městského charakteru, které na návrh okresního národního výboru určí krajský národní výbor.“ V sedmdesátých letech získalo městský národní výbor 44 obcí, v osmdesátých letech již jen 5 (poslední MěNV obdržely v roce 1987 obce Pec pod Sněžkou a Svoboda nad Úpou, obě v okrese Trutnov). V roce 1989 tak bylo v České republice ze 4100 obcí celkem 434 měst (9 měst od 60. let splynulo s jinou obcí).

V roce 1990 vstoupil v platnost zákon č. 367/1990 Sb., o obcích, kde bylo město definováno: „Městem je obec, ve které do počátku účinnosti tohoto zákona působil městský národní výbor. Městem je i obec, kterou určí předsednictvo České národní rady na návrh vlády České republiky nebo na návrh obce po vyjádření vlády.“ Městské národní výbory v této době změny název na městské úřady. Od roku 1993 jmenoval města předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR na návrh Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Velikostní podmínka v pravidlech povýšení obce na město byla nově zakotvena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích: „Obec, která má alespoň 3000 obyvatel, je městem, pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.“

Kritéria pro posuzování žádostí obcí o stanovení městem vládou jsou uvedena v příloze k usnesení vlády ze dne 2. května 2001 č. 418. Kromě uvedeného velikostního kritéria však nejsou závazná.

V devadesátých letech přibylo v České republice 74 nových měst, nejvíce v letech 1998 (18) a 1994 (17), na počátku 21. století pak 21. Posledními městy z roku 2005 byly Suchdol nad Lužnicí (okres Jindřichův Hradec) a Újezd u Bma (okres Bmo-venkov).

Celkem od roku 1989 povýšilo na město 95 obcí, ke konci roku 2005 jich tedy bylo 529. Nejmenšími městy byly Pec pod Sněžkou (okres Trutnov, 595 obyvatel v roce 2001), Janské Lázně (okres Trutnov, 917 obyvatel v roce 2001), Bečov nad Teplou (okres Karlovy Vary, 1002 obyvatel v roce 2001), Mirovice (okres Písek, 1104 obyvatel v roce 2001) a Měčín (okres Klatovy, 1125 obyvatel v roce 2001).

Statutární města

Městy se zvláštním postavením jsou statutární města. Území statutárního města se může členit na městské obvody nebo na městské části. Statutární město řídí magistrát v čele s primátorem.

Zvláštní statuty pro města byly vydávány již v devatenáctém století. V letech 1869 až 1910 se statutární město nazývalo „město s vlastním řádem obecním“, v letech 1921 až 1930 „město s vlastním zřízením“. Městské úřady v těchto městech byly tehdy na úrovni okresního hejtmanství. K nejstarším statutárním městům (1850) patřilo Bmo, Liberec, Olomouc a Opava. V seznamu míst ze sčítání v roce 1869 k nim přibyla města Jihlava, Uherské Hradiště a Znojmo, v roce 1880 ještě Frýdek a Kroměříž.

Praha jako hlavní město měla po celé sledované období zvláštní postavení a samozřejmě i svůj statut, magistrát a primátora, a proto ji můžeme mezi statutární města také zařadit. V lexikonu ze sčítání lidu z roku 1921 se stále ještě vyskytuje výše jmenovaných 10 měst se zvláštním postavením, ovšem v roce 1934 už je to pouze Bmo, Olomouc a Praha. Ostatní města svou výsadu ztratila, stejně tak jako v následujících letech Bmo a Olomouc.

Nová etapa určování statutárních měst začala s platností zákona č. 65/1960 Sb., o národních výborech, ve kterém se praví, že městské národní výbory v Brně, Ostravě a Plzni mají postavení okresního národního výboru a v obvodech těchto měst působí obvodní národní výbory. Tím byla tato města povýšena na statutární města, i když termín „statutární město“ jmenovaný zákon ještě nepoužíval. V roce 1986 vydala Česká národní rada zákonné opatření č. 1/1986 Sb., o národních výborech v okrese Ústí nad Labem, kterým městskému národnímu výboru v Ústí nad Labem přiznává stejné postavení jako Bmu, Ostravě a Plzni.

Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích, přímo stanovil 13 měst, jež mají zvláštní statut. Kromě již jmenovaných čtyř jsou to České Budějovice, Havířov, Hradec Králové, Karlovy Vary, Liberec, Olomouc, Opava, Pardubice a Zlín. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, rozšířil počet statutárních měst o Jihlavu, Kladno a Most (s účinností od 12. 11. 2000) a jeho novela č. 313/2002 Sb. doplnila města Karviná, Mladá Boleslav a Teplice (s účinností od 12. 7. 2002). Včetně Prahy bylo k 31. 12. 2005 v České republice 20 statutárních měst s tím, že čtyři historická statutární města zatím svoje postavení zpět nezískala (Frýdek, Kroměříž, Uherské Hradiště a Znojmo). V tabulce jsou statutární města zvýrazněna.

Historická města České republiky k 31. 12. 2005

Název okresu, název města	Rok povýšení na město	Rok přiznání MěNV / MěÚ	Název okresu, název města	Rok povýšení na město	Rok přiznání MěNV / MěÚ
Hlavní město Praha			Týnec nad Labem	1600	1998
Praha	1784	1954	Zásmuky	-	1992
<i>Břevnov (Praha)</i>	1907	-	Kutná Hora		
<i>Bubeneč (Praha)</i>	1904	-	Čáslav	1278	1960
<i>Hradčany (Praha)</i>	1320	-	<i>Kaňk (Kutná Hora)</i>	1621	-
<i>Horní Počernice (Praha)</i>	-	1969	Kutná Hora	1289	1960
<i>Karlín (Praha)</i>	1903	-	Uhliřské Janovice	-	1992
<i>Košíře (Praha)</i>	1896	-	Zruč nad Sázavou	-	1966
<i>Libeň (Praha)</i>	1898	-	Žleby	1356	-
<i>Malá Strana (Praha)</i>	1257	-	Mělník		
<i>Modřany (Praha)</i>	-	1963	Kostelec nad Labem	1328	1967
<i>Nové Město (Praha)</i>	1348	-	Kralupy nad Vltavou	1902	1961
<i>Nusle (Praha)</i>	1898	-	Mělník	1274	1960
<i>Radotín (Praha)</i>	-	1967	Mšeno	1585	1991
<i>Smíchov (Praha)</i>	1903	-	Neratovice	-	1960
<i>Staré Město (Praha)</i>	1234	-	Veltrusy	-	1994
<i>Uhřetěves (Praha)</i>	1913	1969	Mladá Boleslav		
<i>Vinohrady (Praha)</i>	1879	-	Bakov nad Jizerou	-	1961
<i>Vršovice (Praha)</i>	1902	-	Bělá pod Bezdězem	1337	1960
<i>Vysočany (Praha)</i>	1902	-	Benátky nad Jizerou	1349	1960
<i>Vyšehrad (Praha)</i>	1476	-	Dobrovice	1558	1991
<i>Zbraslav (Praha)</i>	-	1967	Dolní Bousov	-	1991
<i>Žižkov (Praha)</i>	1881	-	Kosmonosy	1913	1991
Benešov			Mladá Boleslav	1334	1960
Benešov	14.st.	1960	Mnichovo Hradiště	1279	1960
Bystřice	-	1997	Nymburk		
Miličín	1379	-	Lysá nad Labem	1291	1962
Neveklov	1563	-	Městec Králové	13.st.	1968
Sázava	-	1997	Milovice	-	1991
Sedlec-Prčice	1854	1994	Nymburk	1276	1960
Trhový Štěpánov	1406	-	Poděbrady	1472	1960
Týnec nad Sázavou	-	1969	Rožďalovice	1340	-
Vlašim	1580	1960	Sadská	1784	1992
Votice	1488	1967	Praha-východ		
Beroun			Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	1581	1960
Beroun	1265	1960	Čelákovice	1547	1960
Hořovice	1322	1960	Klecany	-	1994
Hostomice	1738	1992	Mnichovice	1530	2000
Králov Dvůr	-	2004	Odolena Voda	-	1998
Zdice	-	1994	<i>Stará Boleslav (Brandýs n.L.-St.B.)</i>	1898	-
Žebrák	1396	1994	Říčany	1575	1960
Kladno			Úvaly	-	1969
Buštěhrad	1911	1998	Praha-západ		
Kladno	1870	1960	Černošice	-	1969
<i>Kročehlavy (Kladno)</i>	1931	-	Hostivice	-	1978
Libušín	1919	-	Jílové u Prahy	1331	1968
Slaný	1305	1960	Libčice nad Vltavou	1948	1968
Smečno	1515	1992	Mníšek pod Brdy	-	1976
Stochov	-	1967	Roztoky	-	1968
<i>Švermov (Kladno)</i>	-	1968	Rudná	-	2000
Unhošť	1790	1968	Řevnice	-	1968
Velvary	1482	1968	Příbram		
Kolín			Březnice	1575	1975
Český Brod	1359	1960	<i>Březové Hory (Příbram)</i>	1896	-
Kolín	1261	1960	Dobříš	1419	1961
Kostelec nad Černými Lesy	1489	1968	Krásná Hora nad Vltavou	1341	-
Kouřim	1261	1968	Nový Knín	1461	1996
Pečky	1925	1967	Příbram	1579	1960
Stříbrná Skalice	1420	-	Rožmitál pod Třemšínem	1567	1975

Historická města České republiky k 31. 12. 2005

Název okresu, název města	Rok povýšení na město	Rok přiznání MěNV / MěÚ	Název okresu, název města	Rok povýšení na město	Rok přiznání MěNV / MěÚ
Sedlčany	1454	1961	Tábor		
Rakovník			Bechyně	1323	1960
Jesenice	1600	-	Chýnov	1904	1994
Nové Strašecí	1503	1960	Jistebnice	1555	-
Rakovník	1286	1960	<i>Mezimostí (Veselí nad Lužnicí)</i>	1909	-
České Budějovice			Mladá Vožice	1630	1960
Adamov	1547	-	Planá nad Lužnicí	-	2000
Borovany	-	1973	Ratibořské Hory	1652	-
České Budějovice	1265	1954	Sezimovo Ústí	-	1960
Hluboká nad Vltavou	1907	1960	Soběslav	1371	1960
Lišov	1924	1960	Tábor	1437	1960
Nové Hradky	1281	1960	Veselí nad Lužnicí	1362	1960
Rudolfov	1585	1960	Domažlice		
Trhové Sviny	1936	1960	Bělá nad Radbuzou	-	1964
Týn nad Vltavou	1609	1960	Domažlice	1262	1960
Zliv	-	1960	Holýšov	-	1960
Český Krumlov			Horšovský Týn	1352	1960
Benešov nad Černou	1881	-	Hostouň	1587	-
Český Krumlov	1309	1960	Kdyně	1840	1960
Horní Planá	-	1969	Klenčí pod Čerchovem	1680	-
Kaplice	1936	1960	Poběžovice	1502	1998
Rožmberk nad Vltavou	1362	-	Staňkov	-	1960
Velešín	-	1996	Klatovy		
Vyšší Brod	1870	1994	Hartmanice	-	1992
Jindřichův Hradec			Horažďovice	1292	1960
České Velenice	1922	1965	<i>Hory Matky Boží (Velhartice)</i>	1522	-
Dačice	1585	1960	Janovice nad Úhlavou	1530	2000
Deštná	1418	-	Kašperské Hory	1584	1960
Jindřichův Hradec	1293	1960	Klatovy	1260	1960
Kardašova Řečice	1407	1992	Měčín	-	1992
Lomnice nad Lužnicí	1382	1994	Nýrsko	1558	1960
Nová Bystřice	1341	1965	Plánice	1397	1960
Nová Včelnice	-	1998	Rabí	1499	-
Slavonice	1366	1991	Rejštejn	1584	-
Stráž nad Nežárkou	1876	-	Strážov	1524	-
Suchdol nad Lužnicí	-	2005	<i>Stříbrné Hory (Nalžovské Hory)</i>	1853	-
Třeboň	1376	1960	Sušice	1290	1960
Písek			Švihov	1501	1973
Milevsko	1438	1960	Velhartice	1511	-
Mirotice	1543	1998	Železná Ruda	-	1960
Mirovice	1853	1992	Plzeň-město		
Písek	1254	1960	Plzeň	1295	1954
Protivín	1899	1960	Plzeň-jih		
Prachatice			Blovice	1465	1960
Husinec	1905	-	Dobřany	1265	1960
Netolice	1284	1960	Kasejovice	1878	-
Prachatice	1323	1960	Nepomuk	1730	1960
Vimperk	1479	1960	Přeštice	1525	1960
Vlachovo Březí	1868	-	Spálené Poříčí	-	1996
Volary	1871	1960	Starý Plzenec	1902	1960
Strakonice			Stod	1850	1960
Bavorov	1315	2000	Plzeň-sever		
Bělčice	1899	-	Horní Bříza	-	1994
Blatná	1601	1960	Kaznějov	-	1997
<i>Nové Strakonice (Strakonice)</i>	1869	-	Kožlany	-	1972
Sedlice	1801	-	Kralovice	1547	1960
Strakonice	1367	1960	Manětín	1235	1972
Vodňany	1336	1960	Město Touškov	1543	1972
Volyně	1299	1960	Nýřany	1892	1960

Historická města České republiky k 31. 12. 2005

Název okresu, název města	Rok povýšení na město	Rok přiznání MěNV / MěÚ	Název okresu, název města	Rok povýšení na město	Rok přiznání MěNV / MěÚ
Plasy	-	1960	Sokolov		
Třemošná	-	1972	Březová	-	1960
Úterý	1439	-	Čistá (Rovná)	1551	-
Všeruby	1376	-	Habartov	-	1960
Žihle	1559	-	Horní Slavkov	1547	1960
Rokycany			Chodov	1894	1960
Hrádek	-	1975	Jindřichovice	1537	-
Mirošov	-	1960	Krajková	1481	-
Mýto	1905	1960	Kraslice	1370	1960
Radnice	1570	1960	Krásno	1529	-
Rokycany	1381	1960	Kynšperk nad Ohří	1232	1960
Zbiroh	1897	1960	Loket	1337	1960
Tachov			Nové Sedlo	-	1960
Bezručice	1459	-	Oloví	1561	-
Bor	1480	1960	Přebuz	1553	-
Černošín	1873	-	Rotava	-	1965
Kladruby	1380	-	Sokolov	1313	1960
Lestkov	1885	-	Děčín		
Michalovy Hory (Chodová Planá)	1660	-	Benešov nad Ploučnicí	1392	1960
Planá	1373	1960	Boletice nad Labem (Děčín)	-	1964
Přimda	-	1998	Česká Kamenice	1352	1960
Stříbro	1240	1960	Děčín	1256	1960
Tachov	1285	1960	Dolní Poustevna	1918	1998
Cheb			Chřibská	1570	-
Aš	1872	1960	Jílové	-	1963
Dolní Žandov	1374	-	Jiřetín pod Jedlovou	1587	-
Františkovy Lázně	1865	1960	Jiříkov	1914	1964
Hranice	-	1964	Krásná Lípa	1870	1964
Cheb	1204	1960	Mikulášovice	1916	1964
Lázně Kynžvart	1841	1964	Podmokly (Děčín)	1901	-
Luby	1319	1964	Rumburk	1538	1960
Mariánské Lázně	1865	1960	Šluknov	1453	1960
Mnichov	1549	-	Varnsdorf	1868	1960
Plesná	-	1964	Velký Šenov	1907	1964
Prameny	1880	-	Verneřice	1522	-
Skalná	1905	1964	Chomutov		
Karlovy Vary			Březno	1556	-
Abertamy	1876	-	Hora Svatého Šebestiána	1597	-
Andělská Hora	15.st.	-	Chomutov	1335	1960
Bečov nad Teplou	1399	1998	Jirkov	1606	1960
Bochov	1366	-	Kadaň	1319	1960
Boží Dar	1546	-	Kláštevec nad Ohří	1785	1960
Doupov (Hradiště)	1745	-	Kralupy u Chomutova (Málkov)	1548	-
Horní Blatná	1548	-	Loučná pod Klínovcem	1612	-
Hroznětín	1386	-	Mašťov	1444	-
Chyše	1473	-	Měděnec	1588	-
Jáchymov	1520	1960	Přísečnice (Kryštofovy Hamry)	1546	-
Karlovy Vary	1370	1954	Radonice	1514	-
Krásné Údolí	1488	-	Údlice	1469	-
Nejdek	1410	1960	Vejpřty	1617	1960
Nová Role	-	1964	Vilémov	1586	-
Ostrov	1269	1960	Výsluní	1584	-
Pernink	1532	-	Litoměřice		
Rybáře (Karlovy Vary)	1897	-	Bohušovice nad Ohří	1920	1998
Stará Role (Karlovy Vary)	1926	-	Budyně nad Ohří	1293	1996
Teplá	1300	1960	Hoštka	1853	-
Toužim	1478	1960	Libochovice	1560	1960
Žlutice	1352	1960	Litoměřice	1228	1960

Historická města České republiky k 31. 12. 2005

Název okresu, název města	Rok povýšení na město	Rok přiznání MěNV / MěÚ	Název okresu, název města	Rok povýšení na město	Rok přiznání MěNV / MěÚ
Lovosice	1600	1960	Jablonec nad Nisou		
Roudnice nad Labem	1279	1960	Desná	-	1968
Štětí	1549	1960	Jablonec nad Nisou	1866	1960
Terezín	1782	1960	Janov nad Nisou	1920	-
Třebovice	1423	1970	Lučany nad Nisou	1913	-
Ústěk	1361	1960	Rychnov u Jablonce nad Nisou	1911	1974
Louny			Smržovka	1905	1960
Bílšany	1541	-	Šumburk nad Desnou (Tanvald)	1925	-
Buškovice (Podbořany)	1535	-	Tanvald	1905	1960
Kryry	1653	-	Velké Hamry	-	1968
Louny	1253	1960	Železný Brod	1501	1960
Podbořany	1576	1960	Liberec		
Postoloprty	1511	1965	Český Dub	13.st.	1960
Vroutek	1393	-	Frýdlant	1537	1960
Žatec	1265	1960	Hejnice	1917	1965
Most			Hodkovice nad Mohelkou	1580	1965
Dolní Jiřetín (Horní Jiřetín)	1862	-	Horní Růžodol (Liberec)	1925	-
Ervěnice (Most)	1515	-	Hrádek nad Nisou	1581	1960
Hora Svaté Kateřiny	1528	-	Chrastava	1574	1960
Horní Jiřetín	1914	-	Liberec	1577	1954
Kopisty (Most)	1911	-	Nové Město pod Smrkem	1584	1965
Litvínov	1852	1960	Osečná	1576	-
Lom	1938	1960	Raspenava	-	1965
Meziboří	-	1960	Rochlice (Liberec)	1908	-
Most	1278	1960	Vratislavice nad Nisou (Liberec)	-	1960
Teplice			Semily		
Bílina	1263	1960	Harrachov	-	1965
Dubí	-	1960	Jablonec nad Jizerou	-	1971
Duchcov	1389	1960	Jilemnice	1556	1960
Hrob	1594	1992	Lomnice nad Popelkou	1645	1960
Košťany	-	1994	Rokytnice nad Jizerou	-	1961
Krupka	1478	1960	Rovensko pod Troskami	1842	1971
Ledvice	1911	-	Semily	1843	1960
Mikulov	1597	-	Turnov	1272	1960
Osek	1913	1960	Vysoké nad Jizerou	1354	1971
Šanov (Teplice)	1884	-	Hradec Králové		
Teplice	1307	1960	Hradec Králové	1225	1954
Trnovany (Teplice)	1910	-	Chlumec nad Cidlinou	1547	1960
Ústí nad Labem			Kukleny (Hradec Králové)	1930	-
Chabařovice	1549	1965	Nechanice	1867	1992
Neštěmice (Ústí nad Labem)	-	1965	Nový Bydžov	1305	1960
Střekov (Ústí nad Labem)	1936	-	Pražské Předměstí (H.Králové)	1924	-
Trmice	1664	1996	Smidary	1911	-
Ústí nad Labem	1249	1954	Smiřice	1929	1971
Česká Lípa			Třebechovice pod Orebem	1368	1961
Bezděz	1291	-	Jičín		
Cvikov	1391	1960	Hořice	1791	1960
Česká Lípa	1263	1960	Jičín	1302	1960
Doksy	1264	1960	Kopidlno	1514	1998
Dubá	1402	1992	Lázně Bělohrad	-	1962
Jablonné v Podještědí	1364	1960	Libáň	1574	1999
Kamenický Šenov	1900	1960	Miletín	1560	-
Kravaře	1263	-	Nová Paka	1791	1960
Kuřívodky (Ralsko)	1279	-	Sobotka	1498	1971
Mimoň	1371	1960	Vysoké Veselí	1908	-
Nový Bor	1757	1960	Železnice	1911	-
Stráž pod Ralskem	1543	1977	Náchod		
Zákupy	1541	1977	Broumov	1348	1960
Žandov	1460	1998	Červený Kostelec	1867	1960

Historická města České republiky k 31. 12. 2005

Název okresu, název města	Rok povýšení na město	Rok přiznání MěNV / MěU	Název okresu, název města	Rok povýšení na město	Rok přiznání MěNV / MěU
Česká Skalice	1575	1961	Litomyšl	1259	1960
Hronov	1545	1960	Moravská Třebová	1250	1960
Jaroměř	1307	1960	Polička	1265	1960
Josefov (Jaroměř)	1791	-	Svitavy	1256	1960
Meziměstí	-	1992	Ústí nad Orlicí		
Náchod	1254	1960	Brandýs nad Orlicí	1503	1971
Nové Město nad Metují	1501	1960	Česká Třebová	1292	1960
Police nad Metují	1601	1961	Choceň	1765	1960
Stárvov	1573	-	Jablounek nad Orlicí	1906	1961
Teplice nad Metují	-	1972	Králíky	1568	1961
Rychnov nad Kněžnou			Lanškroun	1285	1960
Borohrádek	-	1971	Letohrad	1513	1961
Dobruška	1320	1960	Ústí nad Orlicí	1304	1960
Kostelec nad Orlicí	1543	1960	Vysoké Mýto	1265	1960
Opočno	1361	1961	Žamberk	1575	1960
Rokytnice v Orlických horách	1852	1971	Havlíčkův Brod		
Rychnov nad Kněžnou	1488	1960	Golčův Jeníkov	1913	1971
Solnice	1386	1991	Habry	1909	1992
Týniště nad Orlicí	1914	1960	Havlíčkův Brod	1251	1960
Vamberk	1513	1961	Chotěboř	1278	1960
Trutnov			Ledeč nad Sázavou	1458	1960
Dvůr Králové nad Labem	1316	1960	Přibyslav	1304	1971
Hostinné	1369	1960	Světlá nad Sázavou	1937	1960
Janské Lázně	-	1965	Ždírec nad Doubravou	-	2000
Pec pod Sněžkou	-	1987	Jihlava		
Pilníkov	1514	-	Brtnice	-	2000
Rtyně v Podkrkonoší	-	1978	Jihlava	1249	1954
Svoboda nad Úpou	1546	1987	Polná	1346	1964
Špindlerův Mlýn	-	1961	Teč	1366	1964
Trutnov	1260	1960	Třešť	1901	1964
Úpice	1368	1960	Pelhřimov		
Vrchlabí	1533	1960	Černovice	1323	1991
Žacléř	1591	1960	Červená Řečice	1854	-
Chrudim			Horní Cerekev	-	2000
Heřmanův Městec	1325	1961	Hořepník	1299	-
Hlinsko	1834	1960	Humpolec	1371	1960
Hrochův Týnec	1544	-	Kamenice nad Lipou	1348	1960
Chrast	1853	1971	Pacov	1597	1960
Chrudim	1263	1960	Pelhřimov	1295	1960
Luže	1855	-	Počátky	1389	1960
Ronov nad Doubravou	1908	1998	Žirovnice	1500	1960
Seč	1853	-	Třebíč		
Skuteč	1330	1960	Hrotovice	-	1994
Slatiňany	-	1971	Jaroměřice nad Rokytou	1859	1965
Trhová Kamenice	1853	-	Jemnice	1227	1965
Třemošnice	-	1994	Moravské Budějovice	1421	1964
Pardubice			Náměšť nad Oslavou	1923	1964
Dašice	1913	2000	Třebíč	1335	1960
Holice	1931	1960	Žďár nad Sázavou		
Horní Jelení	1912	-	Bystřice nad Pernštejnem	1580	1964
Chvaletice	-	1981	Nové Město na Moravě	1635	1964
Lázně Bohdaneč	1685	1971	Svratka	1867	2000
Pardubice	1340	1954	Velká Bíteš	1408	1964
Přelouč	1580	1960	Velké Meziříčí	1408	1964
Sezemice	1834	1980	Žďár nad Sázavou	1607	1960
Svitavy			Blansko		
Březová nad Svitavou	1787	1999	Adamov	-	1964
Bystré	14.st.	1994	Blansko	1905	1960
Jevíčko	1258	1961	Boskovice	1789	1964

Historická města České republiky k 31. 12. 2005

Název okresu, název města	Rok povýšení na město	Rok přiznání MěNV / MěÚ	Název okresu, název města	Rok povýšení na město	Rok přiznání MěNV / MěÚ
Kunštát	-	1994	Žulová	1793	-
Letovice	1936	1964	Olomouc		
Olešnice	-	1999	Domašov nad Bystřicí	1910	-
Rájec-Jestřebí	-	1973	Hodolany (Olomouc)	1913	-
Velké Opatovice	-	1969	Město Libavá (Libavá)	1301	-
Brno-město			Nová Ulice (Olomouc)	1906	-
Brno	1243	1954	Litovel	1260	1960
Husovice (Brno)	1912	-	Moravský Beroun	1619	1973
Královo Pole (Brno)	1905	-	Olomouc	1248	1954
Brno-venkov			Šternberk	1296	1960
Dolní Kounice	1737	1998	Uničov	1213	1960
Ivančice	1221	1965	Velká Bystřice	-	1998
Kuřim	-	1964	Prostějov		
Modřice	-	1994	Konice	-	1970
Oslavany	-	1965	Kostelec na Hané	-	1970
Rajhrad	-	2000	Němčice nad Hanou	-	1970
Rosice	1907	1965	Plumlov	-	2000
Šlapanice	-	1965	Prostějov	1391	1960
Tišnov	1788	1965	Přerov		
Újezd u Brna	-	2005	Drahotuše (Hranice)	1408	-
Zbýšov	-	1965	Hranice	1292	1960
Židlochovice	1873	1965	Kojetín	1280	1960
Břeclav			Lipník nad Bečvou	1260	1960
Břeclav	1872	1960	Potštát	1322	-
Hustopeče	1572	1964	Přerov	1256	1960
Klobouky u Brna	-	1964	Tovačov	1321	1970
Lanžhot	-	2001	Šumperk		
Mikulov	1414	1964	Branná	1890	-
Podivín	1222	1966	Hanušovice	-	1975
Pohořelice	1269	1964	Loštice	1787	1970
Valtice	1387	1964	Mohelnice	1273	1960
Velké Bílovice	-	2001	Staré Město	1560	2000
Velké Pavlovice	-	1967	Štítý	1365	1994
Hodonín			Šumperk	1276	1960
Bzenec	1330	1965	Úsov	1723	1992
Dubňany	-	1964	Zábřeh	1278	1960
Hodonín	1228	1960	Kroměříž		
Kyjov	1515	1965	Bystřice pod Hostýnem	1864	1964
Strážnice	1302	1965	Holešov	1272	1964
Veselí nad Moravou	1375	1965	Hulín	1547	1964
Vracov	-	1967	Chropyně	-	1970
Ždánice	-	1966	Koryčany	-	1967
Vyškov			Kroměříž	1290	1960
Bučovice	1849	1964	Morkovice-Slížany	-	2000
Ivanovice na Hané	1909	1967	Uherské Hradiště		
Rousínov	-	1969	Bojkovice	-	1965
Slavkov u Brna	1358	1964	Hluk	-	1970
Vyškov	1367	1960	Kunovice	-	1997
Znojmo			Staré Město	-	1997
Hrušovany nad Jeviškou	-	1996	Uherské Hradiště	1257	1960
Jevišovice	18.st.	-	Uherský Brod	1272	1964
Mirotslav	-	1965	Uherský Ostroh	1371	1965
Moravský Krumlov	1260	1964	Vsetín		
Znojmo	1226	1960	Karolinka	-	1998
Jeseník			Kelč	1270	1994
Javorník	1549	1971	Rožnov pod Radhoštěm	1880	1960
Jeseník	1267	1960	Valašské Meziříčí	1377	1960
Vidnava	1268	-	Vsetín	1852	1960
Zlaté Hory	1306	1966	Zubří	-	2002

Historická města České republiky k 31. 12. 2005

Název okresu, název města	Rok povýšení na město	Rok přiznání MěNV / MěÚ	Název okresu, název města	Rok povýšení na město	Rok přiznání MěNV / MěÚ
Zlín			Český Těšín	1920	1960
Brumov-Bylnice	-	1965	<i>Fryštát (Karviná)</i>	1327	-
Fryšták	-	1965	Havířov	-	1955
Luhačovice	1936	1964	Karviná	1923	1960
Napajedla	1898	1964	<i>Nový Bohumín (Bohumín)</i>	1924	-
Otrokovice	-	1965	Orlová	1922	1960
Slavičín	-	1965	Petřvald	-	1960
Slušovice	-	1996	Rychvald	-	1985
Valašské Klobouky	1356	1964	Nový Jičín		
Vizovice	1570	1965	Bilovec	1323	1960
Zlín	1397	1954	Frenštát pod Radhoštěm	1781	1960
Bruntál			Fulnek	1293	1960
Andělská Hora	1540	-	Klimkovice	1383	1971
Bruntál	1213	1960	Kopřivnice	1948	1960
Břidličná	-	1973	Nový Jičín	1313	1960
Dvorce	1406	-	Odry	1357	1960
Horní Benešov	1271	1998	Příbor	1251	1960
Horní Město	1537	-	Studénka	-	1960
Janov	1535	-	Štramberk	1359	1966
Krnov	1268	1960	Opava		
Město Albrechtice	1716	2002	Budišov nad Budišovkou	1301	1960
Osoblaha	1251	-	Dolní Benešov	-	1996
Rýmařov	1351	1960	Hlučín	1256	1960
Ryžoviště	1536	-	Hradec nad Moravicí	-	1971
Vrbno pod Pradědem	1611	1960	<i>Kateřinky (Opava)</i>	1932	-
Frýdek-Místek			Kravaře	-	1960
Brušperk	1269	1964	Opava	1224	1960
Frýdek-Místek	1327	1960	Vítkov	1301	1960
Frýdlant nad Ostravicí	1948	1960	Ostrava-město		
Jablunkov	1532	1960	<i>Mariánské Hory (Ostrava)</i>	1907	-
<i>Místek (Frýdek-Místek)</i>	1267	-	Ostrava	1267	1954
Šenov	-	1998	<i>Přívoz (Ostrava)</i>	1900	-
Třinec	1931	1960	<i>Slezská Ostrava (Ostrava)</i>	1920	-
Vratimov	-	1960	<i>Svinov (Ostrava)</i>	1936	-
Karviná			<i>Vítkovice (Ostrava)</i>	1908	-
Bohumín	1422	1960			